

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Amor Deiparæ Virginis Mariæ; Petri Antonii Spinelli
Neapol. Societ. Iesv**

**Spinelli, Pietro Antonio
Coloniæ Agrippinæ, 1620**

De Congregationum Virginis Deiparæ vtilitate, ac Fructu multiplici.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60948](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60948)

DE CONGREGATIONUM
Virginis Deiparae uti-
 litate, ac fructu mul-
 tiplici.

S V M M A R I V M.

*Origo Congregationum Deiparae, qua in no-
 stris domicilijs habentur num. 8.*

*Congregationum in vniuersum antiquissi-
 ma ol. m institutio num. 10.*

*Congregationum, qua Neapoli in Societatis
 domicilijs habentur numerus, earumq;
 fructus num. 13.*

Epilogus totius operis num. 20.

I N T E R ea, quæ Virgini grata in primis
 B. Virgini sunt, & hominibus, qui in seculo vitæ
 est gratissi- degūt, apprimè salutaria, illud est, vt
 mum in in aliquod ex Sodalitijs, seu Congrega-
 Congrega- tionibus B. Virginis se cooptari curent,
 tionē suam propter multa, quæ in illis exercētur pie-
 ingredi. tatis munia, de quorū vtilitate in presen-
 Congrega tia mihi agendū existimaui. Quæ quidē
 tiones B. sodalitia piorū hominū in eundem lo-
 Virginis cum statis diebus, horis quæ ad munera
 ad quid pietatis recolēda conuenientiū, in mul-
 instituta. tis iam Christiani orbis partibus consti-
 tuta,

tuta, & Virginis patrocinio consecrata
sunt; unde & nomē Partheniū inuenere.
Sunt autē quasi quædam religionis, pie-
tatisq; gymnasia, in quibus exercitatio
virtutis cum ipsa vitę educatione cōiun-
git, vt adolescentiū quidē animos opti-
ma institutio ac pietas occupet prius,
quā prauitas, & intēperantia inuadat.
Alijs verò etate maturiores si per de flexa
vitiōrū olim aberrarint, ad rectū virtutis
callem reuocari, pietatis incant viam, &
in eadē progressus in dies faciāt vberio-
res. Siquidem in huiusmodi Congrega-
tionibus omnis vitę ratio ad eam normā
conformatur, quæ optimam Christianæ
religionis obseruationē tuetur, ac diri-
git. Nōq; verò in ea tantū re opera datur,
vt q̄ est diuina lege præceptū, id integre
inviolatēq; seruetur: sed in eo etiā ela-
boratur, vt omnes quotidē magis in
pietatis studio excellant; ex quo fit, vt
pleriq; ad eam Christianæ vitæ præstan-
tiam perueniant, à qua multi, qui hu-
iusmodi sodalitatibus ascripti nō sunt,
quā longē sūmē absunt. Harum Con-
gregationum multiplex fructus in sode-
les deriuatur, quorum aliquot hic re-
censere operæ pietum duxi, vt omnes
ad tam pium institutum complecten-
dum inflammentur.

I. 2. Ac primum quidem sodales sub peculiari Virginis praesidio, ac patrocinio degunt, quasi sub eius pallio, cuius colenda, ac veneranda praecipuo studio sunt addicti, suaque bona opera uniuersa per illam Deo offerunt, quod faciendum monebat S. Bernardus serm. de Aqueductu. de quo diximus cap. 36.

Ex hac Virginis tutela qualis, quantaque existat utilitas ex ijs, quae toto hoc opere diximus, colligi facile potest: ut sodales quadam analogia de Virginis praesidio merito viuiquare possint, quod Regius Propheta de diuina protectione dicebat: *Et in velamento alarum tuarum exultabo*. Quo enim in periculo versari potest eorum salus, quibus ad omnem opem assidue praesto est tutelatis illa maiestas, & materna B. Virginis custodia? Quae si uniuersum genus Christianorum, amplissimamque totius Ecclesiae Rempublicam clementissimo patrocinio tuetur, ac protegit, qua tandem beneuolentia complectetur eos, quos in secretiore familia, & in aulico, ut ita dicam, famularu apud se habet in sodalitijs suis?

II. Secundò, cum obsequiorum omnium, In Congregatione q̄ ad Deiparae uenerationem c. 36. pertinere diximus, tria sunt genera, assiduitas exercetur uidelicet piarum precum, eiusdemque Virginis

nis inuocatio; tum corporis afflictatio, oratio, seu mortificatio, deniq; Christianæ misericordiae erga proximos officia, siue ea sint, quæ spiritualia, siue q̄ corporalia vocantur. Sanè eorū omnium obseruatio, vel in primis vigere solet in Cōgregationibus, vt satis patet ijs, qui eas perspetas habēt, & ex ijs, quæ dicemus clarius apparebit: quare mirū non est si pię sodalitatū exercitationes Virgini ita sint cordi.

3 Tertiò bonum ex Ambrosio lib. I. of- III. ficiorum, c. 9. & ex D. Thoma I. part. q. 5. art. 6. in bonum honestum, delectabile & utile tribuitur; nec facillè tria hæc omnia in eandē rē conuenire solent, quæ admodum experientia satis est compertum, q̄ si quid triplicem hanc rationem boni se vno cōtineat; id peritatum quidem est, sed in illud omnes mirum in modum feruntur. hinc illud Poëtæ:

Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci.

S. Thom. Hor. de arte poetica.

Ex hoc ergo cōsequens fit Cōgregationem esse in primis ab omnibus expetendam, cum in se vna triplicē illam rationē boni cōplectatur. quod ferè in Psalm. 132. his verbis exprimitur: *Eccæ quā bonum, & quā iucundum habitare fratres in vnum:* idq; ostēditur tum exēplo vnguenti Aa-

T 3 ron

ron Sacerdotis, odore suo gratissimo circumstantes reficientis: tum etiã exemplo Roris montem Hermon, & montem Sion: tum ad fructuũ ubertatem, tum ad aspectus iucunditatem fecundantis.

1. *Honestas* Id ipsum ratione probatur, Congregationes enim bonum continent *honestum*, quippè quæ ad diuinũ obsequium, quo nihil est honestius; & Deiparæ honorẽ, quæ secundum Deum, principem in hac rerum vniuersitate obtinet locum, sunt institutæ, & in hunc finem sodales ad eas conueniunt.

2. *Incunditas ex Cõgregatione* *Incunditatem* verò ipsi percipiunt maximam ex Societate tot sodalium, qui selectissimi, & egregiarum sunt partium, ac in virtutibus Christiano homine dignis exercetur, hinc fit, vt nonnulli cum ad Congregationẽ accedunt, sodalesq; conspiciunt, ingentiq; læticia, & quodam spirituali deuotionis sensu perfundi, & quasi tot facibus ad pietatẽ inflammari se sentiat. Accedit quòd cum homo animal sit natura sua sociabile, nec faciliẽ solitudine delectetur, sed consociatione gaudeat aliorum, ideoq; quemlibet ferè socios habere iuuet: idcirco vniuique danda opera est, vt eos deligat quales in Congregationibus viuunt. sic enim ab improborum hominũ consuetudine, à collo-

colloquijs pravis, à morum contagione quam longissimè aberit. Ex quo etiam fit, ut si quando aliqui sodalium inter se privatim conveniant, de pijs rebus, de virtutibus, de Sanctorum exemplis, deq; similibus rebus colloquantur; ad Dei, ac Dei patris cultum se ipsi excitent, eosq; inuicem sermones misceant, qui B. Virgini clientes non deceant.

4. Utilitas verò quæ ex congregatione capitur est multiplex, nam Prou. 18. *Fra-³ter qui adiuuatur à fratre quasi Civitas firmata*; mutuis enim exemplis, consilijs, officijs, & precibus se inuicem ad pietatem inflàmant. Et quemadmodù deducimus ex Philosophis mutua necessitas quæ hominis de se inuicè habent ad vrbes ædificandas humanum genus coegit: simili quadam ratione multi in sodalitiù congregantur propter mutua, quæ sibi inuicem præstant charitatis officia, ut quod vni deest, sufficiat alter. Præclarum porro est, quod Matth. 18 dicit Dominus: *Si duo ex vobis consenserint super terram, de omnire quamcunque petierint, fiet illis à Patre meo, qui in cælis est: ubi enim sunt duo, vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum*: quibus verbis & vim orationis, quæ à multis pro eadem re funditur, declarat, & assisten-

³ Utilitas
ex Congre-
gatione.
Prou. 18.

Matth. 18.

tiam suam in eis, qui in suo nomine congregantur, pollicetur: quæ omnia in B. Virginis congregationibus fieri satis constat. Ad hæc Summi Pontifices in hoc pietatis studium ita probant, ut sodalibus Congregationum, quæ in domicilijs Societatis Iesu eriguntur, & ritè Congregationi Romanæ primariæ aggregantur, amplissimas indulgentias concesserint cum in Congregatione admittuntur, cum in eam conveniunt, cum aliquod peculiare opus ex eis, quæ diplomate exprimuntur exercent, cum denique ex hac vita decedunt, quæ omnia utilitatem, quæ ex Congregatione percipitur, declarant.

IV.
In legibus
Congrega-
tionis præ-
cipua pie-
tatis ope-
ra.

Eccl. 36.
Præcipua
qua in Cō
gregationi
bus fiūt, re
centur.

Quartò, cum præcipua pietatis opera præscribantur in Congregationis regulis, seu legibus, quæ quandam viuendi rationem sanctiorem, quàm in cōmuni aliorum vitæ conditione reperiatur, indicunt: propterea ex hoc capite oēs ad Congregationem amplectendâ maximè permoueri debēt. sunt enim eiusmodi leges veluti sepes & propugnacula, quibus ad hostium ac ferarū incursionib⁹ sodales mununtur: *Vbi enim non est sepes, Eccl. 36. diripietur possessio.* Quæ autem in Congregationibus fiunt, hæc ferè sunt: Constitutis diebus certum in locum conveniunt; & ne quis nisi magnis de causis absit, diligentissimè

gentissimè cauetur. Hic certo temporis
 spatio simul se continent intentis certa-
 tim animis ad cōmune studium pietatis,
 Præmittunt preces aliquæ cum Litanijs: *Preces, ac*
 deinde opportuna spiritalium librorū *Litania.*
 sacra lectione, ac de ijs, quæ ex libris au- *Lectio li-*
 dierūt, facta inter se collatione, instruun *brorum spi-*
 tur, simulque eorum animi reficiuntur. *ritualium*
 Datur & suum tempus canendis alterna- *& collatio*
 tim diuinis laudibus, officio nimirum B.
 Virginis, vel officio defunctorum, & si- *Officiū de-*
 milibus. Simul omnes eo die Missæ sacri- *cantatur*
 ficio interfunt, & præscriptis diebus cre- *Missæ unâ*
 brò ad Pœnitentiæ, seu Confessionis sa- *interfunt.*
 cramentum, & vnâ ad sanctissimâ Eucha- *Sacramen-*
 ristiam, quod est præsentissimum contra *torū per-*
 omnes tentationes præsidium, ac muni- *ceptio.*
 men, accedunt: quin etiam dulcedine, &
 vtilitati diuini huius cibi allecti, complu-
 res crebrius quàm sodalitates statuât le-
 ges, sacre Eucharistiæ sacramento refici-
 untur. His accedunt statis temporibus
 piæ religiosorum hominum cohortatio-
 nes, quibus sodales verbum Dei audiūt,
 & quibusdam veluti stimulis ad virtutē
 incitantur. Vna præcipuè agitatur, & vi- *Meditatio*
 get in toto cętu ad Deum oratio, & diui-
 narum rerum contēplatio, in eoq; potis-
 simum studio versatur Partheniorum so-
 dalium industria, vt aliquid de Christi
 T 5 Domi-

Disciplina

Domini cruciatibus, alijsve fidei Christianæ mysterijs meditentur. Adhibetur & suo tempore voluntaria corporis diuerberatio, quã disciplinam vocant, siue in Congregationis loco, siue etiã in propria domo. Multum etiam operę impenditur ad animas, quæ in purgatorij penis detinentur, omni ope iuuandas, indulgentias pro illarum expiatione consequi student. Pro ijs etiam, qui peccato mortali irretiti existunt, preces effundunt. Eos qui in Xenodochijs, & carcere detinentur interdum inuisunt, suisq; colloquijs, & opera consolantur, ac iuuant. Si q̄ incommodi alicui sodalium obuenerit, huic ad auxiliũ præstò sunt vniuersi. Quamobrem cum ægrotant, visunt inter se & fraternũ in morẽ iuuant; destinantur, qui ægrotantis necessitatem, & inopiam si quæ incidat, explorent; & pro virili parte quicquid opus est, benignè impertiant. Si .n. diem obierint missarũ sacrificijs, & alijs pijs operibus illis opitulantur. ita se mutuz charitatis vinculo arctius omninò, quã alij cognationis necessitudine complectunt. Illud quoq; in more positũ est, vt pro se inuicẽ orent. Parent certo moderatori, ab eoq; se ad moneri, reprehendi, imò & mulctari si quid contra regulas ab sese peccatũ sit, æquo

Iuuant animas quæ sunt in purgatorio.

Orant pro ijs, qui in peccato mortali existunt.

Ad Xenodochia & custodias adeunt.

Se inuicẽ cum ægrotant inuisunt, ac iuuant.

æquo animo ferunt. Quod si qua cuius- *Se inuicē*
quam appareat in suscepto instituto ti- *in bono in-*
tubatio, vel offensio: statim ad eum cō- *cepto exci-*
firmandū, & in officio retinendū auxilio *tant.*
præsto sunt, consilijs, monitionibus, &
quævis alia ope, vel officio charitatis.

Deniq; ijs, qui B. Virginis Cōgregatio- *Proximos*
nibus nomina dedere non tantū sua, sed *iuuant.*
proximorū etiam salus cordi est. Quare
quoscumq; possūt ad pietatis opera suo
consilio inuitant & pertrahūt. Et si quos
Congregationi idoneos deprehēderint,
ad eā adducere student. Quare vnaquæ-
que sodalitas tū studiorū similitudine,
tum animorū cōsensione, nixuq; volun-
tarum, tum piorum operum cōmunica-
tione quædam, etiam loci communitate
ita efflorescit, vt religiosi cœtus imago
quædam, & simulachrum videatur.

6. Quinto; *Etiam est viro, Thren. 3. V.*
cum portauerit iugum ab adolescentia sua, Thren 3.
quæ nisi diuina gratiæ freno coerceatur, *Adolescen-*
prona est ad malū: quare ex hoc etiā ca- *tia in Cō-*
pitate Congregationum fructus spectatur *gregatione*
vberimus. siquidem in Congregatio- *Deo offer-*
nibus præsertim scholasticorum, & iu- *tur.*
niorum Adolescentia Deo per B. Virgi- *Gen. 8.*
nem dicatur, & præsijs, quæ supra attri-
gitus cōmunitur: idque datur opera vt
ad bonū diuina gratia inflectatur. Qua

apps.

T 6

in re

*Christi
imitatio.**Luc. 2.**Exemplū
Desparæ,
& aliorū
Sanctorū.**Eorū, qui
in Cōgre-
gationibus
vivunt cū
alijs com-
paratio.*

in re huiusmodi sodales Christū imitan-
tur, qui infans pro nobis circūcisus, qua-
dragesimo die in Templo presentatus, &
duodecimo anno in Templo ad ea, quæ
Patris sui erant remāsit, Matre sua mini-
mè conscio, à qua dubitare non poterat
se ab ijs, quæ Patris sui erant, reuocatum
iri: sed vt nobis exemplum præberet in
ijs, q̄ ad Dei honorem, & ad animæ salu-
tem spectant, etiam absq; parentum con-
sensu, à turba nos ipsos subducere, & di-
uinis rebus à prima ætate consecrare de-
bere. Cuius etiam rei exemplū dedit no-
bis sanctissima Virgo, quæ trimula in tē-
plo, vt c. 8. diximus, Deo se consecrauit,
ibiq; in Dei obsequio est educata. De ple-
risq; quoque Sanctis idem est literis pro-
ditum. Sanctus enim Ioānes Baptista le-
gitur: *Antra deserti teneris sub annis. Cui-
um turn as fugiēs petiisse* Idem de S. Paulo
primo Eremita, de S. Benedicto, de S.
Thom. Aquinate, & de alijs legimus, quo-
rum exempla proportione quadam imi-
tantur adolescentes ij, qui B. Virginis Cō-
gregationi à tenera ætate dant nomen.

7 Quod si quis harum Congregationū
fructum, atq; animarum vtilitatē, quæ ex
huiusmodi sodalitijs existit, inspicere ve-
lit: secum ipse tantisper reputet eorū, qui
ad illa venditant, conditionem, atq; cum
ijs,

ijs, qui ijsdem ascripti nō sunt, vel tenore vitæ, vel rerum spiritualium gustu cōferat. Etenim verò in plerisque horū, qui in communi quadā viuendi ratione versantur, nec vllis Congregationum legibus astringuntur, quæ salutis auxilia? quis diuinæ legis, vel amor obseruandæ, vel violandæ metus? Primum enim in plerisque ex his magna est ignoratio rerum, quæ ad animæ salutem necessariæ, vel certè vtiles sunt: deinde à summis tantum flagitijs se abstineant, quamuis ad alia minimè leuia dilabantur, multum sibi profecisse videntur, dæmonis fraudes atque asturias ignorant, seu nō valdè attendunt: quare nec ab illis sibi valdè cauent. sempiterna impiorum supplicia, & piorum præmia, vitæ & passionis Christi Domini mysteria, diuina item beneficia ne vix quidem animo recogitant; ad salutarem peccatorum penitentiam in Paschalibus festis ægrè accedunt.

Contra verò, qui Parthenia sodalitia adeunt, in ijs, quæ ad salutem consequendam pertinent, diligenter instruuntur. Præsidiorum, quæ ad piè viuendum requiruntur, non mediocris illis copia supeditatur. Christi Domini vitam, aliaq; fidei nostræ capita per intimam contemplationem penetrare student. Corporis

voluptates coercent, carnis illecebras fugiunt. Laboris molestiam, si qua sit in virtutum exercitatione, aliorum exemplum, & ipse usus diuturnus imminuit. Quo fit, ut studiosissimus quisque, atque probus ad maiorem in pietate progressum impellatur: inertes, ac desides aliorum exemplo, consilio, atque auxilio ad meliorem frugem reuocentur. Hinc tanta in Urbibus, ubi haec vigent sodalitates, in melius facta mutatio: in ijs enim, qui literis dant operam, quique aliquam complexi sunt Virginitatis sodalitate, magnus etiam in literarum etiam studijs exiit progressus. Hinc iisdem sodalibus suadeantibus, eorumque etiam cognatorum, domesticorum, amicorum, & aliorum in moribus est facta mutatio, & ad omnem pietatem accessio. Aliqui postea sodales ad civilia negotia sine animae suae periculo tractanda disponuntur. Alij Christum ad curissimum Religionis portum eos vocantem alacriter, promptaque sequuntur.

Sodales etiam in literis magis proficiunt, & alios ad pietatem excitant.

Societas Iesu quomodo Congregationes promouet.

Maneat igitur ex ijs, quas diximus, haec Congregationes diuisum fuisse inuentum & caeleste consilium, Societatemque nostram, quae omnem instituti sui rationem ad proximorum salutem ac commodam, in suis Collegijs, & Domibus, tum ad instituendam in pietate iuuentutem, tum etiam ad
alios

alios quoque in rebus spiritualibus iu-
nandos, meritò huiusmodi sodalitia ce-
lebrare, ac propagare in dies magis, eaq;
pro ratione ætatum, ac studiorū distin-
guere, & numerare, vt pueri à viris; lite-
rarū studiosi, ab ijs, qui alijs occupatio-
nibus destinantur; qui aliqua dignitate
præstant, à reliqua multitudine. Rustici,
& Agricolaæ ab opificibus, & ijs, qui in
Ciuitate negotia tractant: Sacerdotes
etiã à laicis, vbi cõmodè fieri potest, se-
gregentur, ac laus cuique ordini, ætati,
dignitati locus sit, suæ leges, sui præfecti
atq; custodes. Eo fit, vt & æqualium ex-
emplo, adiuuentur infirmiores; & mul-
titudinis æqualitate, omnes delectentur,
alacriusque conueniant.

ORIGO CONGREGATIONVM

*Deipara. que in nostris domi-
cilijs habentur.*

Cæterum nec inutile, nec iniucundū,
futurum arbitror harum Congrega-
tionum, quæ in domicilijs Societatis Iesu
sub Virginis Deiparæ tutela existere
diximus, initia hoc loco paucis comme-
morare, quod ex Societatis Iesu historia
à nostro Francisco Sachino non minus
piè quam fideliter, & accuratè cõscripta,
suis